

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle NCC Industry Oy:n hakemuksesta koskien luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta poikkeamista

Kunnanhallitus 29.03.2021 § 91
330/11.01.00/2021

Aluehallintovirasto pyytää Nurmijärven kunnan lausuntoa NCC Industry Oy:n hakemuksesta poiketa luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta. Hakemus liittyy vireillä olevaan maa-aines- ja ympäristölupahakemukseen NCC Roads Oy:n omistamalle kiinteistölle Rajakorpi 543-413-9-5. Alue sijaitsee Metsä-Tuomelan alueen länsipuolella. Lausunto tulee toimittaa 6.4.2021 mennessä.

Maa-aines- ja ympäristölupahakemus koskee kallion louhintaa ja louheen murskausta sekä pilaantumattomien ylijäämämaiden vastaanottamista maisemointi- ja meluvallin perustamistarkoituksessa enintään 49 000 tonnia vuodessa. Otettavan kalliokiviaineksen määrä on yhteensä 810 000 m³. Lupaa on haettu 10 vuodeksi. Alin ottotaso on + 70 m.

Alueen etelä- ja pohjoispuolella virtaavat purouomat, joista eteläpuoleinen Lepolan puro täyttää Kirkonkylän osayleiskaava-alueen pienvedet -selvityksen mukaan uoman osalta vesilain 2 luvun 1 § mukaisen kohteen kriteerit. Lepolan puro saa alkunsa Metsä-Tuomelan jäteaseman pohjoispuolelta soistuneelta alueelta kiinteistöllä Sirpale 543-402-68-1 ja se laskee pieneen tekolampeen kiinteistöllä Lepolampi 543-413-9-1. Noron alkupää sekä lampi ovat molemmat kaivettuja. Noron kaivettu osuus on nykyisin luonnontilaisen kaltainen.

Ottamisalueen pohjoispuoleinen Liimaniitunojan kaksihaarainen sivupuro on vesilain tarkoittama kausikuiva noro, jonka luonnontilan heikentäminen kielletty. Kohde on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi pienvedeksi. Uoma muuttuu luonnontilaiseksi vasta kiinteistöä Rajakorpi halkovan maakaasulinjan länsipuolella eli kiinteistön Rajakorpi pohjoispuolella. Alueen pintavesiä on selvitetty Ekomaa Oy:n laatimassa raportissa (2020). Virtaamamuutosten vaikutuksia on raportissa arvioitu sekä pohjoisen että eteläisen puron osalta. Ottamistoiminnan vaikutukset virtaamamuutoksiin on todettu selvityksen mukaan olevan pieniä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut lupapäätöksellään 16.2.2018 ympäristöluvan Nurmijärven kunnalle maankaatopaikan laajentamiselle sekä maa-ainesten käsittelytoiminnoille kiinteistöllä Sirpale 543-402-68-1. Päätöksen mukaan alueelta johdettavat suoto- ja hulevedet saa johtaa suodatuksen jälkeen kiinteistöllä 543-402-69-2 sijaitsevaan Lepolan puroon. Vaasan hallinto-oikeus katsoi päätöksessään, että suunniteltu muutos Lepolan puron latva-alueella ei vaikuta heikentävästi alueen norojen suojelutilanteeseen, koska alueella esiintyy Lepolan puron kaltaisia muitakin luonnontilaisia noroja.

Maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen mukaan hulevedet kiinteistöltä ohjataan laskeutusaltaan kautta pohjoiseen noroon. Lepolan puroon ei johdeta hankealueelta vesiä.

Tieyhteys kiinteistölle Rajakorpi kulkee kiinteistön Sirkkula 543-413-9-6 kautta Uotilantielle. Tieyhteyttä ei ole rakennettu. Asutuksen läheisyyden ja logististen tekijöiden vuoksi tieyhteys hankealueelle on kuitenkin esitetty Perttulantieltä livarin metsätietä ja edelleen yksityistietä pitkin kiinteistölle Rajakorpi.

Tietoimituksessa 2019 kiinteistön Rajakallion tilan tieoikeuden siirto livarin metsätien ja yksityistien kautta hylättiin. Hakijan mukaan tieoikeutta haetaan uudelleen, kun maa-aines- ja ympäristölupa ovat lainvoimaisia.

Nykyisen tieoikeuden rakentaminen edellyttäisi Liimaniitunojan sekä maakaasulinjan ylitystä raskaalla kalustolla. Tieyhteys kulkisi kahden vapaa-ajan asuntojen läheltä. livarin metsätien ja kiinteistölle johtavan tien varrella ei ole asutusta. livarin metsätien jatkeena oleva yksityistie ylittää Lepolan puron ja tien kunnostaminen edellyttää myös Lepolan puron ylityksen kunnostamista raskaalle liikenteelle soveltuvaksi.

Rajakorpi kiinteistölle on haettu aiemmin lupaa kallion louhintaan ja murskaukseen. Korkein hallinto-oikeus pysyttänyt kielteisen maa-aines- ja ympäristölupapäätöksen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus antaa seuraavan lausunnon Aluehallintovirastolle NCC Industry Oy:n hakemuksesta poiketa luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta:

Pohjoisemman noron luonnontilan voivat vaarantaa esim. hulevesialtaan rakentaminen, hulevesien purkujärjestelyt noroon, vedenotto norosta tai valuma-alueen muutoksista aiheutuvat muutokset noron hydrologiassa. Lepolan puron osalta rummun rakentaminen tieyhteyden parantamista varten voi aiheuttaa muutoksia luonnontilaan.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry (VHVSY) toteutti virtavesi-inventointeja vuosina 2019 ja 2020 lähes neljässäkymmenessä eri uomassa eri puolilla Vantaanjoen valuma-alueetta. Inventoinnit tehtiin osana yhdistyksen hanketta, jonka tavoitteena oli Vantaanjoen sivu-uomien lohikalojen lisääntymisalueiden inventointi ja niiden pohjalta tehtävän taimenen poikastuotantopotentiaalin arvioiminen koko vesistöalueella. (Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry: Virtavesi-inventoinnit Vantaanjoen vesistössä vuosina 2019 ja 2020, raportti 18/2020)

Hankkeessa kartoitettiin ensisijaisesti koski- ja virta-alueiden rajat, taimenen lisääntymiseen soveltuvat soraikot, vaellusesteet sekä suuntaa antavasti mahdolliset simpukkaesiintymät. Tämän lisäksi arvioitiin lisääntymisalueiden yleiskunto ja huoltotarve sekä kirjattiin mahdolliset parannustoimet.

Liimaniitunojan osalta raportissa todettiin seuraavaa:

” Liimaniitunoja liittyy Vaaksinojaan hieman ennen Luhtajokea. Puro inventoitiin vain alaosiltaan osana VHVSY:n maanlajityshankkeen tutkimusalueiden valintaa. Alaosilta löydettiin kaksi lyhyttä kynnysten muodostamaa virta-alueetta talojen pihapiiristä. Molempien alueiden pohjan kivet vaikuttivat olevan osittain muualta, todennäköisesti tien rakentamisen yhteydessä, tuotuja. Kumpikaan alueista ei soveltunut kovinkaan hyvin lohikalojen lisääntymiseen sellaisenaan hitaan virrannopeuden ja pienen kaltevuuden takia. Liimaniitunoja on kuitenkin yläosiltaan huomattavasti paremmin soveltuvaa ja luonnontilaisempaa aluetta karttatarkastelun ja lyhyen maastokäynnin perusteella. Näitä alueita ei kuitenkaan vielä inventoitu, sillä puro virtaa luonnonsuojelualueen keskellä, eikä alueella voinut liikkua kesäaikaan kasvillisuutta vaurioittamatta.”

Hakemuksessa ei ole esitetty tietoja Liimaniitunojasta kalaston näkökulmasta. Kuitenkin Vantaanjoen vesistöä on kunnostettu meritaimenen lisääntymisen mahdollistamiseksi. Hankealueelta vedet johdetaan Liimaniitunojan kautta Luhtajokeen ja sitä myöten Vantaanjokeen.

Alueen hulevedet johdetaan pohjoiseen noroon. Suunnitelmissa virtaama on laskettu kerran 5 vuodessa toistuvan sateen perusteella. Virtaaman lisääntymisen ja sen vaikutusten arviointi on merkittävää luonnontilaisuuden säilymiseksi. Olennaista on lisäksi epäpuhtauksien ja kiintoaineksen kulkeutuminen noroon. Pintavesiselvityksessä on hulevesien osalta keskitytty ainoastaan määrälliseen puoleen unohtaen laadullinen puoli. Hulevesialtaan rakenteen osalta ei ole esitetty selvitystä ja hulevesien laadullinen näkökulma on merkittävä arvioitaessa hankkeen vaikutuksia noroihin.

NCC Industry Oy:llä ei ole tieoikeutta kulkuun livarin metsätien ja yksityistien kautta Rajakallion kiinteistölle. Lepolan puro ylitys sijoittuu yksityisen omistamalle kiinteistölle. Yksityiset ovat vastustaneet tieyhteyden linjaamista heidän omistamiensa maiden kautta. Tieyhteyden merkittävän parantamisen aiheuttamia haittoja yksityisille kiinteistön omistajille ei ole arvioitu hankkeessa.

NCC Industry Oy on tukeutunut hakemuksessaan Nurmijärven kunnan yleiskaavoitusta varten teettämiin selvityksiin. Perttulan luontoselvityksessä ei ole selvitetty kattavasti alueen pienvesiä erityisesti vesilain näkökulmasta. Kirkonkylän pienvesiä koskeva selvitys on myös tehty yleiskaavataarkkuudella.

Yhteenvetona voidaan todeta, että hakemuksessa ei ole riittävästi selvitetty hankkeen vaikutuksia pohjoisemman noron osalta. Lisäksi alueen luontoselvitys on yli 10 vuotta vanha, eikä siinä ole tunnistettu ko. norojen arvoja.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Valmistelija

yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös

Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Jakelu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto